

รายงานสถานการณ์ศัตรูไม้ผล
วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๔
กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๖๒๖

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูไม้ผล

๑. สถานการณ์การปลูกไม้ผล

- ๑.๑ พื้นที่ปลูกทุเรียนทั้งหมด ๗๕ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๘๔๒,๐๗๕.๖๗ ไร่
- ๑.๒ พื้นที่ปลูกมังคุดทั้งหมด ๗๔ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๕๙,๐๘๕.๗๕ ไร่
- ๑.๓ พื้นที่ปลูกเงาะทั้งหมด ๗๐ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑๒๙,๒๐๐.๒๖ ไร่
- ๑.๔ พื้นที่ปลูกลำไยทั้งหมด ๗๗ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑,๗๒๒,๕๕๑.๙๘ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูไม้ผลที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูทุเรียน

- ๒.๑.๑ หนอนเจาะผล พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด จำนวน ๓๖.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๕๒.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๘๘.๕๐ ไร่)
- ๒.๑.๒ เพลี้ยแป้ง พื้นที่ระบาด ๖ จังหวัด จำนวน ๑๓๗.๒๕ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๔๑๙.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๕๕๖.๒๕ ไร่)
- ๒.๑.๓ เพลี้ยไฟ พื้นที่ระบาด ๘ จังหวัด จำนวน ๓๙๘.๖๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
- ๒.๑.๔ โรครากเน่าโคนเน่า พื้นที่ระบาด ๑๒ จังหวัด จำนวน ๖,๖๐๓.๙๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๗๖.๘๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖,๕๒๗.๐๕ ไร่)

๒.๒ ศัตรูมังคุด

- ๒.๒.๑ เพลี้ยแป้ง พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๑๔.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๓๐.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๔๔.๐๐ ไร่)
- ๒.๒.๒ เพลี้ยไฟ พื้นที่ระบาด ๗ จังหวัด จำนวน ๒๑๑.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
- ๒.๒.๓ โรคนิ่วจุด พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๑๓๔.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๒.๓ ศัตรูลำไย

- ๒.๓.๑ เพลี้ยแป้ง พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด จำนวน ๕๗.๘๘ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑,๙๔๙.๘๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒,๐๐๗.๖๘ ไร่)
- ๒.๓.๒ เพลี้ยหอย พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๒,๔๐๐.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
- ๒.๓.๓ โรคมอดไม้กวาด พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๖๓๓.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๒๑.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖๕๔.๐๐ ไร่)

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ การควบคุมศัตรูทุเรียน

๓.๑.๑ **เพลี้ยไฟ** หากพบเพลี้ยไฟจำนวนมากหรือเท่ากับ ๑ ตัวต่อ ๔ ดอก หรือ ๑ ตัวต่อยอด ให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น อิมิดาโคลพริด ๗๐% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๓ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือสารคาร์โบซัลแฟน ๒๐% อีซี อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือสารฟิโพรนิล ๕% เอสซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร และไม่ควรมีพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้

๓.๑.๒ **เพลี้ยแป้ง** หากพบระบาดเพียงเล็กน้อยให้ตัดหรือเด็ดส่วนที่ถูกทำลายไปทิ้งนอกแปลง หากพบการระบาดบริเวณผลทุเรียนให้ใช้น้ำพ่นบริเวณที่ถูกทำลาย เพื่อให้เพลี้ยแป้งหลุดออกไป หรือใช้น้ำผสมไวท์ออยล์ อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเพื่อกำจัด เนื่องจากเพลี้ยแป้งจะแพร่ระบาดโดยมีมดพาไป การป้องกันโดยใช้ผ้าชุบสารฆ่าแมลง เช่น มาลาไรออน (มาลาไรออน ๘๓% อีซี) อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร หรือคาร์บาริล (เซฟวิน ๘๕% ดับบลิวพี) อัตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นไว้ตามกิ่งสามารถป้องกันไม่ให้มดคาบเพลี้ยแป้งเคลื่อนย้ายไปยังส่วนต่างๆ ของต้นทุเรียน หรือการพ่นสารฆ่าแมลงไปที่โคนต้นจะช่วยป้องกันมดและลดการเข้าทำลายของเพลี้ยแป้งได้

๓.๑.๓ **หนอนเจาะผลทุเรียน** สํารวจสวนทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบรอยทำลายของหนอนให้ใช้ไม้หรือลวดแข็งเขี่ยตัวหนอนออกมาทำลาย ผลทุเรียนที่เน่าและร่วงเพราะถูกหนอนทำลายควรเก็บมาเผาไฟหรือฝัง ตัดแต่งผลทุเรียนที่มีจำนวนมากเกินไปโดยเฉพาะผลที่อยู่ติดกันควรใช้กาบมะพร้าวหรือกิ่งไม้กั้นระหว่างผล เพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยวางไข่หรือตัวหนอนเข้าทำลายหลบอาศัย อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ เช่น แตนเบียน *Apanteles sp.* เมื่อจำเป็นต้องใช้สารเคมีกำจัดแมลง แนะนำให้ใช้สารเคมี ได้แก่ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอร์ไพริฟอส ๔๐% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร และคาร์โบซัลแฟน ๒๐% อีซี อัตรา ๕๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเฉพาะส่วนผลทุเรียนที่พบการทำลายของหนอนเจาะผล ในแหล่งที่มีการระบาด พ่นหลังจากทุเรียนติดผลแล้ว ๑ เดือน พ่น ๓ - ๔ ครั้ง ทุก ๒๐ วัน

๓.๑.๔ **โรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน** แจ้งเตือนให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนในพื้นที่และหมั่นสำรวจสวนทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ในการป้องกันกำจัดโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาหว่านในพื้นที่รัศมีทรงพุ่มที่มีรากฝอยอยู่ หรือใช้รองก้นหลุมก่อนปลูก ตัดแต่งกิ่ง หรือลำต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม ๘๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๓๐ - ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นทุก ๗ วัน ใช้สลับกับสารเมทาแลกซิล ๒๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๓๐ - ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร โดยพ่นให้ทั่วทรงพุ่ม

๓.๒ การควบคุมศัตรูมังคุด

๓.๒.๑ หมั่นสำรวจและสังเกตการเข้าทำลายของศัตรูพืช และดูแลสวนให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ

๓.๒.๒ หากพบการระบาดของเพลี้ยแป้ง และเพลี้ยไฟให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด ๗๐% ดับบลิวจี อัตรา ๓ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือสารคาร์โบซัลแฟน ๒๐% อีซี อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือสารฟิโพรนิล ๕% เอสซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร และไม่ควรมีพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยแป้ง และเพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้ และมักพบการระบาดของเพลี้ยแป้ง และเพลี้ยไฟในระยะที่มังคุดออกดอกถึงติดผลอ่อน อาจทำให้ดอกและผลอ่อนร่วง ผลที่ไม่ร่วงเมื่อมีการพัฒนาผลโตขึ้น จะเห็นรอยทำลายชัดเจน เนื่องจากผิวเปลือกมังคุดมีลักษณะขรุขระที่เรียกว่า ผิวขี้กลาก ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพต่ำ

๓.๓ การควบคุมศัตรูลำไย

๓.๓.๑ หมั่นสำรวจและสังเกตการเข้าทำลายของศัตรูพืช และดูแลสวนให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ

๓.๓.๒ หากพบการระบาดของเพลี้ยแป้ง ตัดส่วนที่พบไปเผาทำลาย หากกระบาดรุนแรงให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด ๗๐% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๔ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ บีโตรีเลียมสเปรย์ออยล์ ๘๓.๙ % อีซี อัตรา ๘๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่ง และควรพ่นสารติดต่อกัน ๒ ครั้ง ห่างกัน ๗ วัน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่ง ติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยแป้งสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้

๓.๓.๓ หากพบการระบาดของเพลี้ยหอย ตัดส่วนที่พบไปเผาทำลาย ใช้ผ้าชุบน้ำมันเครื่องผูกโคนต้นป้องกันมด หากกระบาดรุนแรงให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น มาลาไรออน ๘๓% อีซี อัตรา อัตรา ๔๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์บาริล ๘๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๖๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร เมื่อเพลี้ยหอยอยู่ในช่วงตัวอ่อน และหยุดพ่นก่อนเก็บเกี่ยว ๑๔ วัน และไม่ควรมพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยแป้งสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้

๓.๓.๔ โรคพุ่มไม้กวาง เนื่องจากยังไม่มีสารป้องกันกำจัดเชื้อไฟโตพลาสมา การป้องกันกำจัดทำได้โดยกำจัดแมลงพาหะ ถอนวัชพืชและพืชอาศัย เพื่อลดปริมาณแมลงพาหะ รวมถึงการใช้เมล็ดพันธุ์ กิ่งพันธุ์ และอุปกรณ์ที่ปลอดเชื้อ

๔.การคาดการณ์ศัตรูไม้ผล ในช่วงระหว่างวันที่ ๒๗ กันยายน - ๓ ตุลาคม ๒๕๖๔

ภาคเหนือ

- ลำไย ระวัง หนอนซอนใบ โรคใบจุดดำ โรคราน้ำฝน โรคราดำ และโรคพุ่มไม้กวาง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ทูเรียน ระวัง หนอนกินใบ เพลี้ยไก่แจ้ทูเรียน โรคใบติด โรคใบจุดสาหร่าย โรคแอนแทรคโนส และโรครากเน่าโคนเน่า

ภาคกลาง และภาคตะวันตก

- ทูเรียน ระวัง เพลี้ยไก่แจ้ทูเรียน หนอนกินใบ โรคใบติด โรคใบจุดสาหร่าย โรคแอนแทรคโนส และโรครากเน่าโคนเน่า

- ลำไย ระวัง หนอนซอนใบ โรคใบจุดดำ โรคราน้ำฝน โรคราดำ และโรคพุ่มไม้กวาง

ภาคตะวันออก

- ทูเรียน ระวัง เพลี้ยไก่แจ้ทูเรียน หนอนกินใบ โรคใบติด โรคใบจุดสาหร่าย โรคราสีชมพู โรคแอนแทรคโนส และโรครากเน่าโคนเน่า

- มังคุด ระวัง หนอนซอนใบ หนอนกินใบ หนอนกินใบอ่อน โรคแอนแทรคโนส โรคใบจุดสาหร่าย และโรคใบจุด

- เงาะ ระวัง หนอนคืบกินใบ หนอนร่านกินใบ เพลี้ยแป้ง โรคราแป้ง และโรคใบจุดสาหร่าย

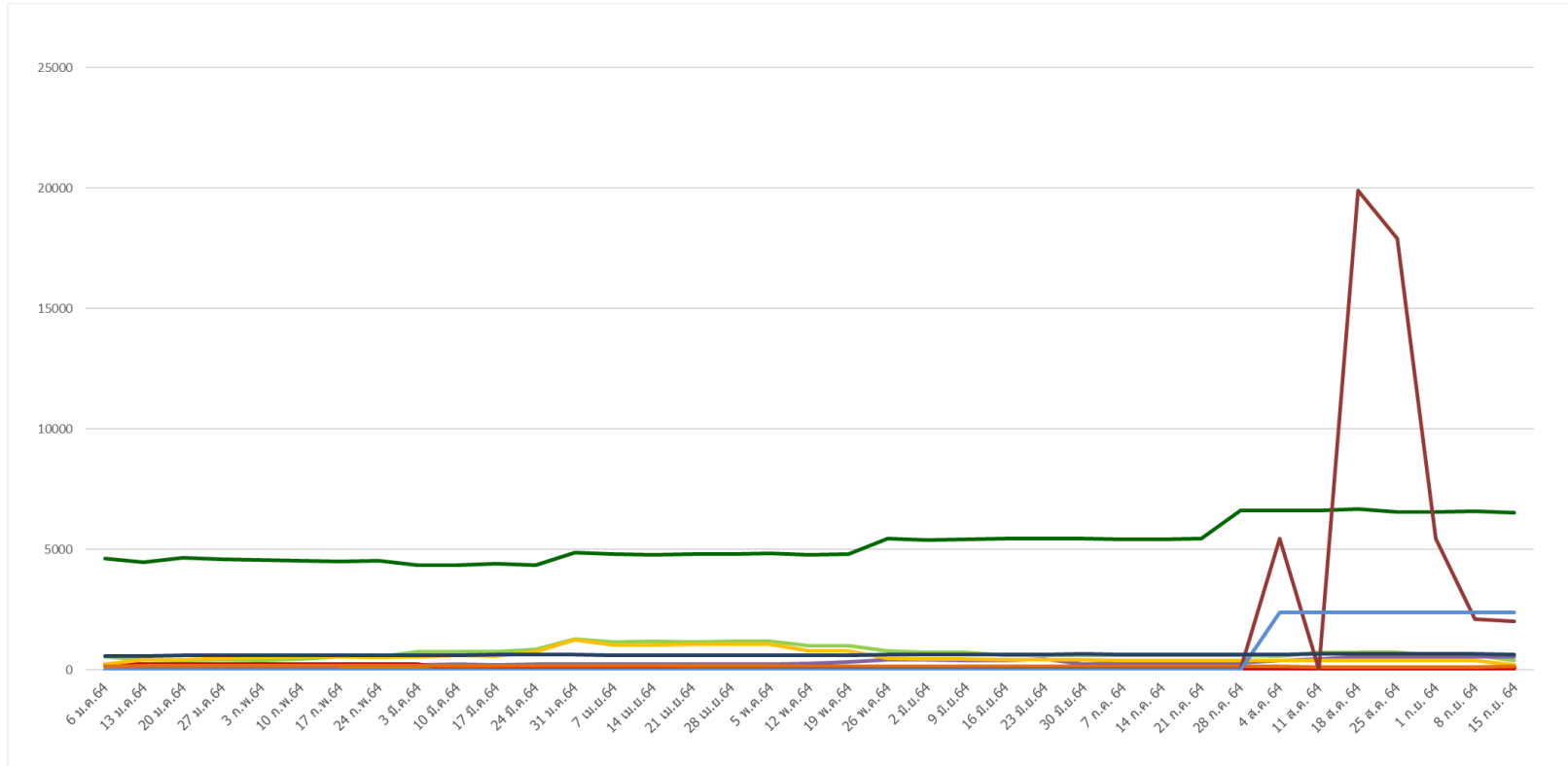
ภาคใต้

- ทูเรียน ระวัง เพลี้ยไก่แจ้ทูเรียน โรคใบจุดสาหร่าย โรคใบติด โรคแอนแทรคโนส โรคราสีชมพู และโรครากเน่าโคนเน่า

- มังคุด ระวัง หนอนซอนใบ หนอนกินใบ โรคแอนแทรคโนส โรคใบจุดสาหร่าย และโรคใบจุด

- เงาะ ระวัง หนอนคืบกินใบ หนอนร่านกินใบ เพลี้ยแป้ง โรคราแป้ง และโรคใบจุดสาหร่าย

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูไม้ผล ปี ๒๕๖๔

หนอนเจาะผล - ทุเรียน ๓๖.๐๐ ไร่	เพลี้ยแป้ง - มังคุด ๔๔.๐๐ ไร่	เพลี้ยแป้ง - ลำไย ๕๗.๘๘ ไร่
เพลี้ยไฟ - ทุเรียน ๓๙๘.๖๐ ไร่	เพลี้ยไฟ - มังคุด ๒๑๑.๐๐ ไร่	เพลี้ยหอย - ลำไย ๒,๔๐๐.๐๐ ไร่
เพลี้ยแป้ง - ทุเรียน ๑๓๗.๒๕ ไร่	โรคใบจุด - มังคุด ๑๓๔.๐๐ ไร่	โรคพุ่มไม้กวาด - ลำไย ๖๓๓.๐๐ ไร่
โรครากเน่าโคนเน่า - ทุเรียน ๖,๖๐๓.๙๐ ไร่		

